

Pomagamy i chronimy

Sygnaty alarmowe,
jak rozpoznać osobę
zagubioną

Wybrane zadania Policji (art. 1 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji)

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,**
- 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,**
- 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,**
- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.**

Priorytety Komendanta Głównego Policji na lata 2021-2023

III Priorytet Komendanta Głównego Policji „Podniesienie efektywności działań Policji w celu realizacji oczekiwań społecznych”

Wśród zadań służących realizacji wspomnianego priorytetu znalazło się zadanie polegające na ***dostosowaniu działań profilaktycznych Policji do zdiagnozowanych zagrożeń społecznych m.in. w obszarze bezpieczeństwa seniorów.***

W I połowie 2023 roku Policja zrealizowała **341** różnego rodzaju inicjatyw profilaktycznych w obszarze dotyczącym bezpieczeństwa seniorów, w tym **9 667** spotkań, w których uczestniczyło **200 294** osoby.

Programy profilaktyczne w obszarze bezpieczeństwa seniorów powinny być ukierunkowane na:

- **pięć kategorii przestępstw** (kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem, oszustwo /*metodami na tzw. „wnuczka”, „na policjanta”*/, przestępstwa drogowe, uszkodzenie rzeczy) **najczęściej popełnianych na szkodę osób starszych,**
- **przemoc w rodzinie,**
- **zaginięcia.**

Zaginięcia osób *

- **bardzo niebezpieczna sytuacja zwłaszcza dla osób z zespołem otępiennym,**
- **zagrożenie zdrowia i życia,**
- poszukiwania na dużym obszarze – użycie znacznych sił osobowych i środków technicznych,
- **niska świadomość społeczna** – postrzeganie osób z zespołem otępiennym jako osoby z problemem alkoholowym,
- zaginięcia – zarówno na początku choroby, choć **najczęściej w średniozaawansowanym stadium,**
- prawdopodobieństwo błądzenia, gubienia się i zaginięcia jest **większe u osób doświadczających depresji, zaburzeń snu i psychozy.**

* rocznie zgłaszane jest zaginięcie ponad 1 500 osób powyżej 65. roku życia

Sygnaty alarmowe, zależą od:

- **stopnia zawansowania otępienia,**
- **głównych objawów** (afazja, apraksja, agnozja, widzenie tunelowe, urojenia, omamy, zaburzenia motoryki, problemy z poruszaniem się, itp.),
- **niektóre rodzaje otępienia mogą dawać charakterystyczne objawy i sposób zachowania** (otępienie w chorobie Alzheimera, otępienie naczyniowe, otępienie czołowo-skroniowe, otępienie z ciałami Lewy'ego, otępienie w innych chorobach).

Jak rozpoznać na ulicy osobę z zaburzeniami pamięci lub orientacji, potrzebującą pomocy?

- **ubranie niedostosowane do pory roku lub dnia** (np. zimowa czapka latem, brak kurtki w chłodne dni, piżama),
- **brak podstawowych elementów ubioru** (często np. butów),
- **nielogiczne, nerwowe zachowania,**
- **robi wrażenie osoby splątanej, niespokojnej, zdezorientowanej,**
- **ma problemy z mówieniem, ogólne zaburzenia mowy** (np. zmienia znacznie danych pojęć, myli pojęcia),
- **wypowiada się nielogicznie** (słownictwo osoby chorej jest ubogie),
- **chorzy bardzo często funkcjonują w przeszłości, a także mogą cierpieć na dodatkowe schorzenia** takie jak, np. afazja (zaburzenia mowy) czy apraksja (zaburzenia ruchowe),

Jak rozpoznać na ulicy osobę z zaburzeniami pamięci lub orientacji, potrzebującą pomocy?

- **rozmowa jest utrudniona, nielogiczna** (np. osoby z demencją mogą nam opowiadać, np. o potrzebie odebrania własnego dziecka z przedszkola/szkoły czy potrzebie pójścia do pracy, mimo, że już dawno nie pracują),
- **zadaje pytania nieadekwatne do okoliczności, czasu i miejsca,**
- **problemy z koordynacją wzrokowo-ruchową oraz zaburzenia równowagi,**
- **słaba lub obniżona zdolność oceny sytuacji,**
- **problemy z orientacją w terenie,**
- **zmiany nastroju i zachowania** – drażliwość, obojętność, apatia, agresja, brak dbałości o higienę osobistą,
- **zmiany osobowościowe, osoba ma kłopot z regulowaniem emocji, traci zdolność myślenia o skutkach swoich działań i hamowania zachowania** (stąd np. częsta wulgarność).

Jak się zachować, gdy zauważymy na ulicy osobę zagubioną i prawdopodobnie mającą problemy z pamięcią?

- chcąc nawiązać kontakt z osobą, starajmy się stanąć z nią twarzą w twarz oraz ograniczyć inne bodźce, mogące rozpraszać jej uwagę,
- przedstawmy się, zaoferujmy pomoc, zachowajmy spokój,
- zwracając się do osoby powinniśmy zawsze zachowywać się z szacunkiem (należy używać słów: „proszę”, „dziękuję” itp., a unikać trybu rozkazującego i protekcjonalnego tonu),
- rozmawiając z osobą nie należy podnosić głosu lub krzyczeć oraz okazywać gestami lub mimiką twarzy złości i zniecierpliwienia,
- osoby chore na Alzheimera często nie rozumieją wypowiedzianych zdań, natomiast są bardzo wyczuleni na komunikaty niewerbalne: ton głosu, mimikę twarzy, gestykulację, postawę ciała. Stąd też w komunikowaniu się z osobami chorymi na Alzheimera należy zwracać szczególną uwagę na nasze zachowania niewerbalne. Całą postawą swojego ciała powinniśmy okazywać choremu pozytywne emocje: troskę, zrozumienie, sympatię,

Jak się zachować, gdy zauważymy na ulicy osobę zagubioną i prawdopodobnie mającą problemy z pamięcią?

- **słuchajmy uważnie i aktywnie**, tzn. zwracajmy uwagę na wysyłane przez osobę komunikaty werbalne i niewerbalne, próbujemy dobrze zrozumieć osobę, nawet jeśli mówi nieskładnie,
- **mówmy powoli**, „miękkim” uspakajającym głosem,
- **używajmy krótkich, prostych zdań i pytań, łatwych pojęć**, możemy wzmacniać przekaz gestami,
- **unikajmy skomplikowanych pytań**, nie zadawajmy kilku pytań naraz,
- **nie popędzajmy osoby**, kiedy mówi i nie przerywajmy jej, jeśli próbuje nam coś powiedzieć/ wytłumaczyć,
- **sformułujmy zdanie/pytanie w inny sposób** – jeśli brakuje nam pewności czy osoba nas usłyszała bądź zrozumiała,
- **unikajmy**, przenośni, symboli i porównań,

Jak się zachować, gdy zauważymy na ulicy osobę zagubioną i prawdopodobnie mającą problemy z pamięcią?

- chorzy na Alzheimera mają zaburzoną zdolność myślenia kontekstowego, stąd też mogą nie dostrzec żartu, ironii, absurdu,
- pomóżmy osobie się uspokoić, zapewnijmy ją, że jej pomożemy, że wszystko jest w porządku, że jest bezpieczna,
- postarajmy się, żeby czuła się bezpiecznie,
- poinformujmy rodzinę osoby – jeśli udało nam się to ustalić,
- poinformujmy Policję (numer alarmowy 112) – jeśli nie udało nam się niczego ustalić,
- **pozostańmy z osobą do czasu przyjazdu rodziny/Policji – to może uratować jej zdrowie i życie.**

PAMIĘTAJMY!

- Ze względu na wiek, osoby starsze mogą mieć trudności z orientacją w terenie, pamięcią lub koncentracją. Dodatkowo stres wynikający z zagubienia się, może tylko spotęgować problem z odnalezieniem drogi powrotnej do domu.
- **Bardzo ważna jest nasza czujność i empatia w kontaktach z osobami starszymi.**
- **Pamiętajmy, nasza pomoc może uratować czyjeś zdrowie i życie!!!**

Pomagamy i chronimy

Dziękuję za uwagę

**mł. insp. Dorota Pater
Wydział Profilaktyki Społecznej
Biuro Prewencji
Komenda Główna Policji**